

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Навчально-науковий інститут архітектури та будівництва
Кафедра українознавства, культури та документознавства**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«НАУКОВИЙ СТИЛЬ МОВИ І ПИСЬМА»

Освітній рівень	Третій (доктор філософії)	
Програма навчання	вибіркова	
Галузь знань	19	Архітектура і будівництво
спеціальність	192	Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	Будівництво та цивільна інженерія	
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS (120 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції (36 академічних годин)	
Форма контролю	Диференційований залік	

Викладач: Лисенко А.В., доцент кафедри українознавства, культури та документознавства, к.пед.н.

(38 статей у фахових виданнях, 1 стаття у НМБ Scopus, 9 навч. посібн.)

Мета навчальної дисципліни: формування в аспірантів поглибленого розуміння специфіки наукового стилю сучасної української мови, системних знань про розвиток традицій наукової усної та писемної комунікації, використання фахових термінів, з'ясування основних вимог до оформлення результатів наукової діяльності, аналіз типових помилок у процесі створення й перекладу наукових текстів та особливості редагування.

Завдання навчальної дисципліни: поглибити знання про науковий стиль української мови, історію його становлення, функціонування, інструментарій дослідження; розширити уявлення про науково-дослідницьку діяльність, науковий текст, його структуру та мовностилістичні засоби; опанувати технології роботи з науковими текстами різних жанрів, розвивати вміння і навички їх мовностилістичного аналізу; засвоїти методіку, методологію та методи наукового дослідження.

Передумови для вивчення дисципліни Матеріал дисципліни має широкі міжпредметні зв'язки та базується насамперед на лінгвістичних дисциплінах: «Українська мова за професійним спрямуванням», «Ділова українська мова», «Стилістика».

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни: аспірант повинен знати:

- специфіку наукової мови як культурного феномену;
- праці українських та зарубіжних лінгвістів про наукове мовлення;
- особливості наукового стилю та його підстилів;
- специфіку та структурно-сміслові компоненти наукових текстів різних жанрів;
- основи перекладу наукового тексту;

аспірант повинен вміти:

- правильно використовувати різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів;
- диференціювати різновиди наукового стилю: власне науковий, науково-популярний, науково-навчальний, науково-інформативний, науково-довідковий, науково-технічний та їх жанрові особливості;
- створювати й аналізувати наукові тексти різних жанрів;
- перекладати наукові тексти різної складності;
- використовувати набуті знання в ході наукових виступів, дискусій тощо;

- створювати презентації до наукового виступу.

Критерії оцінювання результатів навчання

Реалізація основних завдань контролю знань аспірантів досягається системним підходом до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю (поточного, підсумкового). Оцінювання знань аспірантів в університеті здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно в національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є диференційований залік, який складається зі стандартизованого письмового тестування, теоретичних і практичних завдань, що потребують письмового розкриття для підсумкової оцінки успішності засвоєння аспірантами навчального матеріалу.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	усього	Денна форма					Усього	Заочна форма				
		у тому числі						у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Наукова комунікація як складник фахової діяльності.												
Тема 1. «Науковий стиль мови і письма» як наука і навчальна дисципліна.	16	4				12	16				16	
Тема 2. Особливості наукового стилю сучасної української літературної мови.	18	6				12	18				18	
Тема 3. Термін як диференційна ознака наукового стилю.	18	6				12	18				18	
Тема 4. Оформлення результатів наукової діяльності.	18	6				12	18				18	
Тема 5. Культура наукового тексту.	14	4				10	14				14	
Тема 6. Робота з науковим текстом.	22	6				16	22				22	
Тема 7. Культура усного наукового мовлення.	14	4				10	14				14	
Усього годин	120	36				84	120				120	

Поточний контроль успішності аспірантів може здійснюватися у балах шляхом їх опитування під час лекцій, виконання самостійної роботи, тестування або в ході індивідуальних співбесід під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань аспірантів доводиться до їхнього відома на першому занятті.

Присутність на лекціях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути

відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності аспіранта на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Аспірант, який повністю виконав програму навчальної дисципліни й отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу» в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

Поточне оцінювання, тестування та самостійна й індивідуальна робота					Диференційований залік	Сума
Змістовий модуль 1						
T1	T2	T3	T4 T5	T6 T7		
10	10	10	10 10	10 10	30	100

Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Науковий стиль мови і письма» для студентів спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» / Лисенко А.В. – Полтава, 2019 – 12 с. (Електронна версія в електронній бібліотеці ПолтНТУ).

Рекомендована література

Базова

1. Линчак І.М. Українська мова (за професійним спрямуванням) [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ на пряму підгот. “Туризм” / І.М. Линчак, Г. В. Матвєєва. – Херсон : Олді-плюс, 2014. – 329 с.
2. Селігей П.О. Світло і тіні наукового стилю. – К.: Вид. дім «Кієво-могилянська академія», 2016. – 627 с.
3. Семенов О. М. Культура наукової української мови: Навч. посібн. – К.: Академія, 2010. – 213 с.
4. Українська мова. Мова фаху, мова науки, мова спілкування. Тестово-комунікативне навчання [Текст] : навч. посіб. / Л. О. Ткаченко, О. В. Любашенко, С. Є. Мельник [та ін.] ; за ред. О. В. Любашенко. – Київ : Компас, 2014. – 255 с.
5. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням. Підручник. За програмою МОНУ. 4-те видання. – К : Алерта, 2014. – 696 с.
6. Лучик А.А. Російсько-український та українсько-російський словник еквівалентів слова. – К.: Довіра, 2004. – 495 с.

Допоміжна

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови. Львів: Світ, 2003. – 432 с.
2. Городенська К. Г. Українське слово у вимірах сьогодення. – К.: КММ, 2019. – 208 с.
3. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н.Д. Бабич. – Чернівці: Книги – XXI, 2006. – 496 с.
4. Селігей П. О. Науковець і його мова // Українська мова. – 2012. – № 4. – С. 18 – 28.
5. Селігей П. О. Науковий стиль української мови: ресурси оновлення // Мовознавство. – 2006. – № 2 – 3. – С. 174 – 186.

19. Інформаційні ресурси

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Науковий стиль мови і письма» для студентів спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» / Лисенко А.В. – Полтава, 2019 – 12 с. (Електронна версія в електронній бібліотеці ПолтНТУ).
2. Галузинська Л. І. Українська мова (за професійним спрямуванням) / Л.І. Галузинська, Н. В. Науменко, В. О. Колосюк. – К.: Знання. – [Електронний ресурс]. – Режим досту-

пу:http://pidruchniki.com/1153010448789/dokumentoznavstvo/movni_zasobi_naukovogo_stily

3. Орфографічний словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.slovyk.ua/>

4. Словник української мови (в 11 т.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/>

5. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням / С.В Шевчук, І. В. Клименко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/1180091240664/dokumentoznavstvo/oformlyuvannya_rezultativ_naukovoyi_diyalnosti